

povoliti soudní prodej ani podle § 121, 122 konk. ř., jak správně dolíčil rekursní soud.«

Literatura a prameny: Randa-Kasanda: Právo vlastnické. Mayr: Soustava obč. práva — práva věcná. Böhrsch: Über die rechtliche Wirkung der grundbücherlichen Anmerkung des Veräußerungs- und Belastungsverbot. Not. Z. č. 11/1932. Blaha: Zákaz zcizení a zavazení podle § 364 c. obč. zák. České Právo č. 5/1933. Rozhodnutí nejvyššího soudu dle sbírky Vážného. Návrh superrevisní komise ku zákonu o nov. obč. zákoníku; Minist. spravedl. 1931.

Dr. OTAKAR HANNA, Praha II:

Nový zákon o umořování listin.

Od 1. března 1935 nabývá účinnosti nový zákon o umořování listin z 11. prosince 1934, č. 250 Sb. z. a n. za rok 1934, který znamená unifikaci tohoto právního oboru pro celou oblast republiky. Svě pojednání chci omeziti na oblast zemí historických, kde nový zákon nejen nahrazuje starý obecný zákon o amortisaci listin 257/1915, ale soustřeďuje i speciální předpisy, roztroušené dosud v jiných zákonech, a to v zemích historických:

1. Čl. VI. zákona 110/65 o úvěrních ústavech pod státním dozorem;
2. zákon 36/68 ohledně listin vydaných soukromníky (nyní § 3);
3. §§ 10—12 min. nař. 49/85 ohledně zastaváren (převzato téměř beze změny do §§ 22—24);
4. § 13 vl. nař. 246/19 a § 69 zák. 347/20 o cedulovém ústavu (dosud byl příslušným krajský soud civilní v Praze pro listiny vydané býv. Rakousko-uherskou bankou a nyníjší Národní bankou čsl., nyní jeden z pražských okresních soudů, který bude určen vlád. nařízením; § 3, odst. IV);
5. § 11 zák. 302/20 o spořitelnách ohledně vkladních knížek (převzato do § 11, odst. I., lit. b);
6. obecné předpisy o příslušnosti v § 115 j. nor. vedle uvedených speciálních předpisů (nyní § 3).

Tento výpočet je pouze demonstrativní a nový zákon obsahuje generelní zrušovací klausuli ohledně všech platných předpisů o umořování listin.

Přes to zůstávají výslovně zachovány:

I. Předpisy speciální (§ 25):

1. §§ 73—75 zák. směnečného o 1/27 ohledně směnek, šeků (§ 21 zák. 84/06), skladních listů neb jedné jejich součástky (§ 39 zák. 64/89), kupeckých poukázek a zavazovacích listů (čl. 305 obch. zák.) (dle § 107 odst. II. zák. směn. platí odvolání v cit. předpisech na starý směnečný řád za odvolání na nový směnečný zákon) co do 45denní lhůty a příslušnosti okresního soudu místa platebního;
2. § 9 zák. o smlouvě pojišťovací 145/34 (místo dřívějšího § 9 odst. III. zák. 501/17), jímž stanovena nová příslušnost soudní a to jak věcně (okresní soud, soud krajský soud), tak i místně (obecný soud pojistníka, dosud sídla pojišťovny);
3. § 23 zák. o poštovní spořitelně 143/30 o umořování vkladních knížek poštovní spořitelny přímo touto spořitelnou se zákazem výplaty všem poštovním úřadům a nařízením zadržení předložené knížky; vyhláška se vyhlásí ve Věstníku a vyvěsí na desce poštovního úřadu bydliště vkladatele neb místa ztráty; po 60 dnech po vyhláše prohlásí se knížka za neplatnou a vydá duplikát; všeobecné předpisy o umořování zde neplatí vůbec.

II. Předpisy subsidiární (§ 4) zákona o základních ustanoveních řízení nesporného 100/31 a civilního řádu soudního dle § 34 cit. zákona.

Nový zákon nepřináší mnoho podstatných změn. Tyto týkají se hlavně příslušnosti.

Nehledě ke změnám systematickým a stylistickým, jsou hlavní změny tyto:

Nyní jsou výslovně z umořování vyloučeny nejen listiny, o nichž to zákon výslovně prohlašuje, ale i ty, u nichž obsah neb povaha věci nepřipouštějí umořování (§ 2, odst. II), zejména nelze již umořovati kupony (§ 2, odst. II, lit. c), cizí státní dluhopisy (lit. e) a listiny cizozemské pro cizinu určené neb v mezinárodních smlouvách uvedené (lit. f).

Podstatně se mění a zároveň unifikují namnoze roztroušené speciální normy o příslušnosti (dosud § 115 j. n., zák. 36/86, 501/17, 347/20, 302/20 atd.); nyní je řízení umořovací soustřeďeno u soudu okresního (dosud namnoze příslušný soud sborový), a to místně u onoho, v jehož obvodu je tuzemské místo vystavení, tuzemský obecný soud navrhovatele (dosud jen, nebylo-li jiného předpisu § 115, odst. IV. j. n.) a tuzemské místo platební (§ 3); z uvedených tří eventualit platí další vždy jen, není-li předchozí.

Mezi několika soudy v místě určí příslušnost vládní nařízení.

Přesně se stanoví začátek řízení umořovacího (den podání návrhu, § 5, odst. II) a jeho zvláštní fáze, řízení ediktálního (den uveřejnění ediktu, § 9, odst. I).

Přejímaje zásadu judikátu Gl. U. 6565, znemožňuje nový zákon výslovně nové řízení umořovací listiny, o níž je takové řízení v běhu (§ 5, odst. III).

§ 6 stanoví výslovně, co musí obsahovati návrh umořovací (druh listiny, jméno a bydliště neb firmu a sídlo vystavce, případný obnos, serie a číslo) a co dle možnosti má obsahovati (úrok, dobu a zákon o vystavení, vinkulaci papíru, na koho zní, dospělost a vylosování, kupony a jejich dospělost, talon a list výherní); výpočet je demonstrativní a je předepsáno vše, co listinu identifikuje; předloží-li se však opis, není toho všeho třeba.

Dotaz na závazné ho musí dle § 7, odst. II. obsahovati jméno, zaměstnání a bydliště navrhovatele, datum návrhu a popis listiny; též edikt sám mimo jiné musí obsahovati datum návrhu.

Kdežto dosavadní § 6, odst. I. omezil se povšechně na ustanovení, že nutno edikt doručiti »účastníkům«, jsou osoby ty v § 10, odst. I. lit. a) výslovně uvedeny a v lit. b) nově stanoveno, že ještě v samý den vydání musí býti vyhláška vyvěšena na soudní desce.

Pokud jde o otázku, ve kterých listech a kdy jest vyhláška uveřejniti, platí § 10, a to:

a) vždy v listech určených pro soudní vyhlášky vůbec (§ 10, odst. I, lit. c.), při čemž může soud naříditi i několikere uveřejnění v Úředním listě Republiky Československé neb i v jiných listech a způsobem v místě vystavení neb ztráty obvyklým (§ 10, odst. II),

b) jde-li o listiny s jednoroční lhůtou umořovací, též v oznamovateli, který určí vláda (dosud Ústřední Oznamovatel dle nař. 406/19) a to měsíčně do umoření neb zastavení řízení (§ 10, odst. III).

Podáním návrhu staví se promlčení (§ 12.) i lhůta k výplatě listiny (dosud přerušení), takže běží skončením řízení promlčení zase dále, nikoliv znovu.

Oprávnění zavázaného, zadržeti předloženou listinu proti potvrzení o převzetí a oznámiti předložení soudu, mění se v povinnost (§ 12, odst. III.).

Předpisy o podmínkách zastavení umořovacího řízení a o vydání umořovacího usnesení k novému návrhu jsou v podstatě nezměněny a zavedeny pouze dvě lhůty k zamezení vleklosti řízení:

- a) lhůta 1 roku po uplynutí lhůty ediktální pro podání návrhu na vydání umořovacího usnesení (§ 15, odst. I.) pod sankcí zastavení řízení (§ 14, odst. I, lit. f); lhůta není propadná, ale bylo-li již vydáno usnesení o zastavení, nutno zahájit řízení znovu;
- b) lhůta 30denní od doručení druhého dotazu pro rozhodnutí soudu o návrhu na vydání umořovacího usnesení (§ 15, odst. I.).

Oznámení ztráty nevyhlašují již úřady policejní, nýbrž přechází tato agenda na okresní soud, který je obecným soudem poškozeného, neb v jehož obvodu je místo ztráty (§ 18.). K zastavení periodických vyhlášek mimo případ souhlasu navrhovatele stačí průkaz majitele listiny o držení (§ 18, odst. II.), není třeba listinu předložit.

Předpisy o výplatě ztracených kuponů se nemění (§ 19.) až na podrobné stanovení, jak se poškozený prokáže při ztrátě hlavní listiny (vyzývací edikt, umořovací usnesení).

§ 21. stanoví, že stát jako zavázaného z listiny zastupuje:

- a) při dluhopisech Ředitelství stát. dluhu;
- b) jinak poukazující úřad; není-li,
- c) úřad, který stát zastupoval při jednáních; není-li znám,
- d) finanční prokuratura.

Předpisy o zastavárnách byly plně převzaty až na změnu 14denní lhůty o výplatě dospělé zástavy v 15denní.

Nový zákon platí i pro řízení zahájené, pokud nebyl v den účinnosti již vydán edikt; avšak amortisaci kuponů jest zastavit, neuplynula-li do té doby lhůta ediktální.

Dr. KAREL MOTLÍK:

Jak to zařídit?

Dnes, kdy se notáři — ovšem proti své vůli, stali velmi vděčným objektem novinových a hlavně večerníkových článků, bylo by snad docela možné, abychom se i v našem časopisu trošku zmínili o tom, co vlastně budeme dělat, abychom podobné ostudy do budoucna pokud možno obmezili. Nejsm do té míry pessimista, abych se domníval, že takové případy porostou zrychleným tempem, jak rostly dosud, nejsem ale také optimista, abych se pevně domníval, tohle že bude případ poslední, nebo alespoň musí být poslední.

Tedy v daném případě, v úvaze, že i notáři jsou jen lidé, co si pánové počneme?

Jedna okolnost mne svého času velmi potěšila. A to ta, že na schůzích oné »fondové komise« byli to hlavně mladí a hlavně kolegové kandidáti, kteří přišli s praktickými návrhy. A tak, poslouchaje ony náměty, které byly podávány, pomyslel jsem mimoděk, že by bylo docela dobře udělat si takovou vnitřní, notářskou anketu o tom, jak by se mohlo úřadovat, aby se staly podobné ztráty pokud možno nesnadnými.

Jsou snad dvě věci, v nichž se budeme shodovati na

100%. První, že depositní kniha, tak, jak vedena býti má, jest nemožné monstrum. Že, je-li snad deset různých předpisů, podle nichž možno jest takové peněžní záznamy vésti, je tohle jedenáctý, vynikající daleko nad ostatní svůj nepřehledností. Domnívám se, že předstihla ve složitosti dokonce i účetnictví berních úřadů, které mělo dosud primát. Pravda, můžete kdykoliv uzavřít a zjistit, kolik hotových peněz dle zanášek v této knize býti má. Ale budete muset ztrávit dlouhou dobu, než zjistíte, zda také všechny zanášky souhlasí! Zjistíte nominale cenných papírů. Dobře — ale co když souhlasí nominale — ale místo dejme tomu 4% zemských obligací máte tam 4% náhradní rentu?

A vůbec. Kolik notářů, kteří deposita brali, uchovávalo deposita tak, jak káže zdravý rozum, každé odděleně — až do vydání oné depositní knihy, která, k zachování zákonných předpisů káže, deposita směřovat! (V téže době, kdy u bank předepsána jest vlastně kromě zvláštních případů, úschova individuální! 500 oddělených deposit můžete zrevidovati eventuelně i během dne. Ale 500 zápisů v depositní knize?)

A když je i zrevidujete. Kde máte záruku, že přijaté obnosy skutečně jsou zapsány?

Jak jednoduchý a přes to moderní byl by způsob, navrhovaný kolegy kandidáty, ony průpisné stvrzenky na deposita, kde by strana musela udati peněžní ústav, kde se depositum uložití má, účel, k němuž slouží a kde by, podle kopie této potvrzenky ústav hlásil straně, že u něho depositně uloženo bylo a — při ponechání dispozice notáři — zpravoval stranu o každém pohybu na tomto běžném účtu! Depositní bloky, číslované, vydávala by komora a když už budeme obšťastněni tímto záručním fondem, mohlo by občanstvo — i třeba z novín — zvěděti, že plně jistoty požívají a event. z fondu hrazeny budou pouze takové depositní vklady, které se vykáží takovou předepsanou depositní tvrzenkou! S takovým průpisným blokem nedá se dobře manipulovat tak aby se zápisy zakryly. Nebylo by radno ani brát deposita mimo něj, jelikož by každý zjištěný případ takového nepravidelného příjmu deposita, i kdyby jinak se s ním nic nestalo, znamenal disciplinární řízení. Položky nepatrné, až do určité hranice, pouze průběžné, byly by z této konsignační povinnosti vyloučeny, pár korun nebude zpronevřovat jistě nikdo.

A dále — to by se dalo ostatně zavést ihned. Povinnost ohlašovati v ročních výkazech pohyb deposit. Je-li tak důležité, kolik jsme protestovali směnek po 8 Kč, že mají zvláštní rubriku, proč by se nemohlo vykazovat — a docela summárně: během roku přijato celkem, vydáno celkem, konečný stav, z toho starších (z minulého roku). Několik cifer, ale důležitých. Jistě většího významu, než statistika protestů. Druhá věc, v které jistě jsme souhlasného mínění, je ta, že revise, jak se dnes provádějí, neznamenají skoro nic.

V posledním prosincovém čísle 1934 píše o tom Hospodářský rozhled. Představuje si do budoucna revise odborné. Aby se mohly prováděti, počítá již s velkými komorami, uváděje, že jedině Pražská má komorní příspěvek značnější, u ostatních že činí několik desítek korun. A předpokládá hned, že by se v budoucích jednotných komorách příspěvek zvýšil na 1.000 Kč ročně, dochází tím k ročním asi 260.000 Kč komorního příjmu, z kterého by se již dalo leccos podniknout.

Docela věřím. Ale je to proveditelné? A hlavně — je to spravedlivé? Víme dobře, jak výnosné přibližně jest